

Д.И. Ордагулова¹

¹Туран университеті, Қазақстан, Алматы қаласы

ЖОО СТУДЕНТТЕРІНДЕГІ СӘЙКЕСТІЛІК СТИЛЬДЕРІ МЕН ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚАНАҒАТ АРАСЫНДАҒЫ ӨЗАРА БАЙЛАНЫС

Аңдатпа

Мақалада Абай атындағы ҚазҰПУ студенттері арасындағы сәйкестік стильдері мен психологиялық қанағат арасындағы өзара байланыс мәселесі қарастырылады. Зерттеуде К.Риффтің «Психологиялық қанағат шкаласы» және «Сәйкестілік стильдері сауалнамасы» қолданылады. Іріктеме 2023-2024 оқу жылында көп сатылы кластер әдісімен таңдалған 256 ұл және қыз студенттерден (158 қыз және 96 ұл) тұрды. Сәйкестік стилі мен психологиялық қанағат арасындағы байланыс регрессия арқылы бағаланады, ал олардың арасындағы жыныстық белгілері бойынша айырмашылық тәуелсіз t-критерийінің көмегімен талданады. Нәтижесінде, нормативті сәйкестік стильдері мен психологиялық қанағат арасында мәнді оң байланыс және диффузды сәйкестік стильдері мен психологиялық қанағат арасында мәнді теріс байланысты көрсетті. Жыныстық ерекшелікке келетін болсақ, сәйкестік стилінің түрлері мен психологиялық қанағат арасында айтарлықтай айырмашылық анықталмады. Осылайша, сәйкестік стильдері мен психологиялық қанағат арасында мәнді байланыстың бар екендігі эмпирикалық тұрғыдан дәлелденеді.

Түйін сөздер: студент, психологиялық қанағат, сәйкестік стильдері.

Ордагулова Д.И.¹

¹Университет Туран, Казахстан, Алматы

ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ СТИЛЯМИ ИДЕНТИЧНОСТИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИМ БЛАГОПОЛУЧИЕМ СТУДЕНТОВ ВУЗА

Аннотация

В статье рассматривается взаимосвязь стилей идентичности и психологического благополучия студентов КазНПУ им.Абая. В исследовании использованы «Шкала психологического благополучия» К.Риффа и «Опросник стилей идентичности». Выборку составили 256 студентов мужского и женского пола (158 девушек и 96 юношей), отобранных многоступенчатым кластерным методом в 2023-2024 учебном году. Независимый t-критерий используется для изучения гендерных различий в связи между стилем идентичности и психологическим благополучием, а для оценки этой взаимосвязи используется регрессионный анализ. Результаты показали, что нормативные стили идентичности и психологическое благополучие были значительно положительно коррелированы, в то время как диффузные стили идентичности и психологическое благополучие были значительно отрицательно коррелированы. Не было обнаружено заметных различий между типами идентификации и психологическим благополучием в зависимости от пола. Однако эмпирические исследования продемонстрировали сильную корреляцию между типами идентичности и психологическим благополучием.

Ключевые слова: студент, психологическое благополучие, стили идентичности.

Ordagulova D.I.¹

¹University of Turan, Kazakhstan, Almaty

THE RELATIONSHIP BETWEEN IDENTITY STYLES AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

The article examines the relationship between identity styles and psychological well-being of students at the Kazakh National Pedagogical University named after Abay. The study used the «Psychological Well-Being Scale» by K. Rieff and the «Identity Styles Questionnaire». The sample consisted of 256 male and female students (158 girls and 96 boys), selected by a multi-stage cluster method in the 2023-2024 academic year. The relationship between identity style and psychological well-being is assessed using regression, and differences by gender are analyzed using an independent t-test. The results revealed a strong negative link between dispersed identity styles and psychological well-being and a noteworthy positive correlation between normative identity styles and psychological well-being. Regarding gender characteristics, no significant differences were found between identity styles and psychological well-being. Thus, it has been empirically proven that there is a significant relationship between identity styles and psychological well-being.

Keywords: student, psychological well-being, identity styles.

КІРІСПЕ.

Студенттің тұлғалық сәйкестілік стилі мен психологиялық қанағаты арасындағы байланыс жоғары оқу орындарындағы жастардың қазіргі заманғы мәселелері бойынша маңызды келетін тақырып болып табылады. Өзін-өзі тану, кәсіби сәйкестік шектеулері және жағдайға бейімделу өмірдің осы кезеңіне тән мәселелер және барлығы психобелсенділікке әсер етеді. Студенттік шақ деп танылатын тұлғаның дамуының қиын кезеңінде адамдар өздерін еркін ұстау үшін нұсқаулар мен әрекеттерді іздейді. Бұл кезеңде жастар өздерінің кім екенін анықтау үшін күреседі және Эрик Эриксон бұл мәселенің қанағаттанарлық шешіміне қол жеткізу психологиялық өсудің алғышарты болып табылатын өзінің жеке басының біртұтас сезімін дамытуға кепілдік береді деп мәлімдейді. [1]

Психология саласында жүргізілген ауқымды зерттеулердің арқасында психологиялық қанағаттану мәселесі 19-ғасырдың ортасынан бастап ғылыми зерттеу тақырыбы ретінде айтарлықтай назар аударыла бастады. Позитивті психологияның танымалдығы артып келе жатқандықтан, бұл идеяны зерттеуге деген қызығушылық та артып келеді. Көптеген зерттеуші ғалымдар психикалық бұзылулар мен ауруларды осы тұрғыда зерттеуге кеңес бермейді, оның орнына адам ресурстары мен әлеуетінің оң дамуына баса назар аударуды жөн көреді. [2], [3], [4], [5],[6].

Көптеген теориялық ұстанымдар психологиялық қанағаттанудың табиғатын соңғы жүргізілген зерттеулердің нәтижесінде пайда болды [1].

Позитивті психология Фредерика Виссинг пен Карина ван Эден жасаған психологиялық мінез-құлық моделіне негізделген. Ғылыми зерттеулерге сәйкес, қанағаттану-бұл бірқатар өзара байланысты элементтері бар күрделі құбылыс. Ол психологиялық қанағаттанудың субъективті де, объективті де құрамдас бөліктері бар екенін, сонымен бірге оның назарын маңызды сәттерге аударатынын атап көрсетеді. Әлеуметтік байланыстар, өзін-өзі тану және жеке даму сияқты маңызды белгілерді білдіретін объективті белгілерден айырмашылығы, субъективті аспектілер қанағаттану, бақыт және жағымды эмоциялар сияқты сезімдерді білдіреді. [7].

Висконсин-Мэдисон Университетінің Жастар психологиясы институтының жетекшісі және психология профессоры-Американдық психолог Кэрол Д.Райф, психологиялық даму және тұлғаны дамыту теориясы саласында бұл ғалым өзінің зерттеулерімен танымал. Психологиялық білімдер, жалпы денсаулық сақтау, қанағаттану және адам дамуы саласындағы зерттеулерге

оның эвдаимоникалық ауысым бойынша жұмысы әсер етті. Оның тұлға дамуының бірнеше маңызды аспектілерін қамтитын психологиялық мінез-құлық туралы көзқарастары ең мұқият және маңыздыларының бірі болып табылады [8]. Рифф моделі қазіргі күрделі модельдерден (мысалы, бақытты сезіну немесе өмірге қанағаттану) айырмашылығы, тұлғалық дамытудың және жеке прогрестің бірнеше аспектілеріне шоғырланған. Психологиялық Мінез-құлық маңызды элементтер Рифф тұжырымдамасында оның психологиялық трансформация парадигмасының алты негізгі тірегіне бөлінді: өзін-өзі қабылдау, салауатты тұлғааралық байланыстар, жеке өсу, автономия және қоршаған ортаны меңгеру болды.

Студенттің психологиялық әл-ауқаты әртүрлі сипаттамалар (мысалы, эмоционалдық тұрақтылық пен сенімділік) мен тұрақты әсер етуші элементтер (мысалы, өмір сүру жағдайлары, оқу мүмкіндіктері және әлеуметтік қолдау) арасындағы тепе-теңдікпен тығыз байланысты деп тұжырымдамалауға болады. Осы тепе-теңдікті сақтай отырып, студенттер өздерінің эмоционалдық жағдайы мен бағытын бағалай алады және жеке және академиялық өмірінің талаптарына тиімдірек бейімделе алады.

«Сәйкестілік» термині 1950 жылдардан бастап кеңінен тарала бастады. Сәйкестілік – тұлғаның қалыптасуы жасөспірімге дейінгі кезеңде жүретін және әлеуметтік-психикалық құрылым болып табылатын термин. Эриксон және басқа да психологтардың пікірінше, сәйкестіліктің қалыптасуы жасөспірім шақтан, яғни бұл жеке тұлғаның дамытуына бейімділік пайда болатын уақытта басталатындығын көрсетеді. Құндылықтарды, нанымдарды, өмірлік мақсаттарды таңдау сәйкестіктің негізгі белгілері болып табылады. Студенттік жылдардағы негізгі үрдіс - бұл жеке тұлғаның жеке өмірін, сенімдерін, мақсаттары мен қоғамдағы рөлін зерттеумен және тұжырымдаумен байланысты ортақ сәйкестікті құру. Бұл кезеңдегі сәйкестіліктің дамуы мен тұлғаның ә психикалық, эмоционалдық және өзін-өзі бағалаудың өсуі бір-бірімен қатар жүретінділігі айқындалады.

Тұлға өзінің жеке, кәсіби немесе интеллектуалды өмірінде кедергілерге тап болған кезде, бұл процесс одан сайын күшейе түседі. Эрик Эриксонның тұжырымдамасына сәйкес, білім алу ортасы шешім қабылдауға, мәселелерді шешуге және күнделікті мәселелерді шешуге көмектесетін құрылымды қалыптастырады. Бұл сонымен қатар студенттің өмірлік таңдауына және тұрақты тұлғаның қалыптасуына әсер етеді. Сәйкестілік- жеке тұлғаның қоғаммен қарым-қатынас жасау және қоршаған ортада өзінің бірегейлігін көрсету тәсілін білдіреді. Жеке адамдар қоғам мен мәдениетке жатқанымен, олардың ерекше қасиеттері бар екенін білдіреді [1].

Берзонцки мен Салливанның пайымдауынша, адамдар проблемаларды шешуде, шешім қабылдауда және жеке тұлға қалыптастыруда әлеуметтік-когнитивті жүйелерді пайдаланады, олар сонымен қатар жеке адамдар арасындағы сәйкестіктің әртүрлілігін көрсетеді. Ол сәйкестілікке қатысты ақпаратты өңдеудің үш түрін ұсынады: ақпараттық стиль, нормативті стиль және қашу стилі. Зерттеулер көрсеткендей, сәйкестікке бағытталған ақпараттық бағдар өзін-өзі көрсетумен, проблемаларды шешуге деген ұмтылыспен, мойындауға деген жоғары сұраныспен, когнитивті күрделілікпен, саналы шешім қабылдаумен және ризашылық пен ашықтық сияқты жақсы эмоциялармен жақсы байланысты. [9]. Жеке тұлғаның қарым-қатынас стилі экологизммен, берілгендікпен, дербестікпен, тұлғалық өсумен, тұлғааралық оң қарым-қатынаспен және өмірлік мақсатпен қолайлы және маңызды байланысы бар екендігін Шокри және басқа да көптеген авторлар анықтады (2006). Сонымен қатар, автономиямен теріс және маңызды ассоциация және сәйкестілік стильдері мен міндеттемелерінің нормативтік түрімен оң және маңызды байланысы табылды. Зерттеу қашу сәйкестік түрі мен міндеттеме, автономия, жеке өсу және өмірлік мақсат арасындағы маңызды және жағымсыз корреляцияны анықтады. [10]. Осылайша, бұл зерттеудің мақсаты сәйкестендіру түрлері мен психологиялық қанағаттанудың бір-бірімен байланысын зерттеу болып табылады.

ЗЕРТТЕУ МАТЕРИАЛДАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ

Зерттеу іріктемесі көп сатылы кластерлеу әдісімен таңдалған Абай атындағы ҚазҰПУ-н әртүрлі факультеттерінен 98 ұл және 158 қыздардан тұратын 256 студенттен құралды.

Сәйкестілік стильдері мен психологиялық қанағат арасындағы корреляцияны анықтау үшін Пирсонның корреляция әдісі, әрбір сәйкестілік стилінің психологиялық қанағатқа қосқан үлесін анықтау үшін регрессия, ұл және қыз студенттер арасындағы айырмашылықты анықтау үшін тәуелсіз t-критерийі қолданылды.

Зерттеудің субъектілері ретінде Абай атындағы Қазақ Ұлттық Педагогикалық Университетінің студенттері қарастырылды. Респонденттер саны N= 256, оның ішінде жынысы бойынша 98 ер және 158 әйел. Регрессиялық талдау әрбір сәйкестілік стилінің психологиялық қанағаттануға әсерін анықтау үшін пайдаланылды, тәуелсіз t-тест ерлер мен әйелдер студенттері арасындағы кез келген айырмашылықтарды зерттеу үшін пайдаланылды, Ал Пирсонның корреляциялық әдісі сәйкестік стильдері мен психологиялық қанағаттану арасындағы байланысты талдау үшін пайдаланылды.

Психологиялық қанағат шкаласы алғаш рет 1980 жылы К. Рифф тарапынан әзірленген. Бастапқыда бұл шкала 120 сұрақтан құралған, бірақ кейінірек 84, 54 және 18 сұрақтан тұратын қысқартылған нұсқалары жасалды. Бұл шара алты субтесттен тұрады: басқаларға үстемдік ету, өзін-өзі қабылдау, тұлғааралық оң байланыстар, тәуелсіздік, адамның өмірлік мақсатын анықтау және жеке өсу. 84 сұрақтан тұратын формасында әрбір фактор 14 сұрақтан тұрады, сыналудың сұрақтарды оқып шығып, жауап нұсқаларының бірін таңдау арқылы өзі туралы пікірін көрсету ұсынылады: толық келіспеймін, ішінара келіспеймін, келіспеймін, келісемін, ішінара келісемін, толық келісемін. Әр сұрақ 1,2,3,4,5,6 ұпайларымен белгіленді. Жоғары ұпай психологиялық қанағаттың жақсы екенін көрсетеді.

Көптеген зерттеулер психологиялық шаралардың негізділігі мен сенімділігін растады. Д.Диерендонол субшкалалардың бір-бірімен ішкі үйлесімділігі бар деп тапты және альфа Кронбах 0,77-0,90 аралығында. Шмутте және Рифф (1997) зерттеуі психологиялық қанағат шкаласының ішкі жарасымдылығын 0,82-0,90 аралығында анықтаған. Баяни мен оның әріптестері (1999) өткізген зерттеуде сауалнаманың парсылық нұсқасының сенімділігі қанағаттанарлық деңгейде деп бағаланған. Бұл зерттеуден алынған деректерге сәйкес, альфа Кронбах коэффициенті 0,85-тен 0,90-ға дейінгі аралықта болды [11].

Сәйкестік стильдері сауалнамасы. Балалардың жеке басына қатысты мәселелерді шешу үшін қолданатын әлеуметтік-когнитивті стратегияларын бағалау үшін Берзонский осы сауалнаманы жасады. Берзонски балалардың сәйкестілікті үш түрлі жолмен немесе үш түрлі стильмен өңдейтінін айтады. Сауалнамада сәйкестіліктің үш стилі бағаланады, атап айтсақ, ақпараттық стиль, нормативті стиль және қашу стилі. Сәйкестілік стилінің 10 сұрағы (3,8,13,17,24,27, 29,31,36,38 сұрақтары) қашу стиліне, 10 сұрағы (1,7,9,11,12,14,15,20,22,39) міндеттеме шкаласына қатысты. Адамдар сұрақтарға бес балдық шкала бойынша жауап берді (толық келіспеймін=1, келіспеймін=2, ішінара келісемін=3, келісемін=4, толықтай келісемін=5). 9,11,14 және 20 сұрақтар кері есептеледі. Сәйкестіліктің ақпараттық, нормативті және қашу стилі үшін сенімділік коэффициенттері 0,75, 0,72, 0,81 және 0,85-ті құрайды. Ал ақпараттық, нормативті және қашу стильдері үшін бұл көрсеткіштер Гахари, Атеф Вахид, Дожжам және Мұхаммадиан мәліметтеріне сәйкес 0,59, 0,64 және 0,87-ге тең.

ЗЕРТТЕУ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОНЫ ТАЛДАУ

Кесте 1. Субъектілерді жыныстық айырмашылықтары бойынша бөлу

Жынысы	Жиілік көрсеткіштері	Жиілігі пайыздық көрсеткіші бойынша
ұлдар	96	39,4
қыздар	156	62,8

Кесте 2. Зерттелушілердің стандартты ауытқулары, орташа және жоғары- төмен көрсеткіштері

Айнымалы	Индикатор	Саны	Орташа мәні	ST	Макс. балл	Мин. балл
Психологиялық қанағат	Өзін-өзі қабылдау	252	52,10	9,86	73	20
	Автономия	252	56,90	7,70	74	38
	Қоршаған ортаны басқару	252	58,11	7,85	76	38
	Өмірлік мақсат	252	58,11	7,85	76	38
	Адамдармен позитивті қарым-қатынас	252	58,75	11,05	81	38
	Тұлғалық даму	252	63,88	8,62	84	46
Сәйкестілік стильдері	Нормативті	252	34,44	4,93	45	21
	Қашу	252	26,64	6,42	41	16

Кесте 3. Психологиялық қанағат пен сәйкестілік арасындағы байланыстың сипаттамалары

Айнымалы	Өзін қабылдау	Автономия	Ортаны басқарушылық	Өмірдегі мақсаттар	Адамдармен позитивті қарым-қатынас	Тұлғалық даму	Ақпараттық стиль	Нормативті стиль	Қашу стилі	Психологиялық қанағат
Өзін-өзі қабылдау	1	0,42**	0,675**	0,562**	0,565**	0,486**	0,309**	0,392**	0,038	0,786**
Автономия	-	1	0,520**	0,308**	0,375**	0,520**	0,252**	0,072	-0,36	0,665
Қоршаған ортаны басқару	-	-	1	0,545**	0,542	0,524**	0,310**	0,353**	-0,109	0,838**
Өмірлік мақсат	-	-	-	1	0,485**	0,704**	0,452**	0,320**	-0,36**	0,783**
Адамдармен позитивті қарым-қатынас	-	-	-	-	1	0,485**	0,308**	0,279**	-0,16*	0,827**
Тұлғалық даму	-	-	-	-	-	1	0,454**	0,136*	-0,27**	0,764**
Ақпараттық стиль	-	-	-	-	-	-	1	0,365**	-0,082	0,423**
Нормативті стиль	-	-	-	-	-	-	-	1	0,138*	0,0325**
Қашу стилі	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-0,18**
Психологиялық қанағат	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

3 кестеден көруге болатындай, сәйкестіліктің ақпараттық стилі мен психологиялық қанағат арасында оң әрі статистикалық маңызды байланыс ($r=0,0423^{**}$) бар. Сонымен қатар, нормативтік сәйкестілік стилі мен психологиялық қанағат арасында да оң әрі статистикалық маңызды байланыс ($r=0,325^{**}$) анықталған. Ал қашу сәйкестілік стилі мен психологиялық қанағат арасында теріс әрі статистикалық маңызды байланыс ($r=-0,18^{**}$) байқалады.

Кесте 4. Детерминация коэффициенттері мен регрессия коэффициенттерінің нәтижелері

Критериалды айнымалы	Болжаушы айнымалы	R	Стандартты регрессия коэффициенті (beta)	T	P
Психологиялық қанағат	Нормативті стиль	0,420	0,151	2,745	0,009
	Ақпараттық стиль	0,375	0,157	2,778	0,008
	Қашу стилі	0,325	-0,178	-3,609	0,001

4-кестеде сәйкестендіру түрлеріне негізделген психологиялық қанағаттануды болжау қабілетін анықтау үшін жүргізілген регрессиялық талдау тестінің нәтижелері көрсетілген. Кестеде әрбір сәйкестендіру стилі үшін болжанған психологиялық қанағаттану дәрежесінде айтарлықтай айырмашылықтар бар екендігі көрсетілген. Олардың барлығының ішінде нормативті сәйкестілік стилі анықтаудың ең үлкен коэффициентіне ие, яғни ол басқа сәйкестілік түрлеріне қарағанда оқушылардың психологиялық әл-ауқатын дәлірек болжайды.

Кесте 5. Психологиялық қанағат пен жыныстық сәйкестілік стильдеріндегі t мәнінің бөлінуі

Айнымалы	Жынысы	Орташа	ST	T	Еркіндік жылдамдығы	Деңгей
Психологиялық қанағат	Қыз	357,45	43,65	1,38	218,15	0,203
	Ұл	346,18	40,65			
Ақпараттық сәйкестілік стилі	Қыз	38,17	6,35	1,98	224,44	0,071
	Ұл	41,08	5,72			
Нормативті сәйкестілік стилі	Қыз	33,34	4,96	1,40	205,213	0,20
	Ұл	34,09	4,98			
Қашу сәйкестілік стилі	Қыз	27,08	6,38	-1,04	202,81	0,31
	Ұл	26,27	6,47			

5-Кестеде келтірілген мәліметтер негізінде ұлдар мен қыздардың психологиялық қанағаттанушылығы статистикалық маңызды айырмашылық жоқ екендігі анықталды. Сонымен қатар, ерлер мен әйелдер студенттерінің ақпараттық сәйкестендіру стильдері арасында статистикалық маңызды айырмашылық жоқ.

ҚОРЫТЫНДЫ

Зерттеу нәтижелері психологиялық қанағаттану пен ақпараттың сәйкестілік стилі арасындағы күшті, статистикалық маңызды корреляцияны ($r=0,0423^{**}$) көрсетті. Сонымен қатар, психологиялық қанағаттану мен нормативті сәйкестік стилі арасында әлсіз, бірақ позитивті және маңызды корреляция табылды ($r=0,325^{**}$). Ал психологиялық қанағаттану мен қашу сәйкестілік стилі түрі ($r=-0,18^{**}$) арасында әлсіз, бірақ статистикалық маңызды корреляция бар екені көрсетілді.

Зерттеу Барысында Георгиос Велиора, Хар ки Босса, Томми Филлипс және Джей Питтман психологиялық қанағаттану мен сәйкестендірудің әртүрлі түрлері арасында күшті корреляция тапты. Алдыңғы зерттеулерге сәйкес, жағдайдан қашатын адамдардың психологиялық бақыты төмен, бірақ оқуға ұмтылатын адамдар үлкен психологиялық қанағаттанушылықты көрсетеді. Нормативті бағдар мен психологиялық орындалудың әр түрлі типтері арасында оң және теріс корреляциялар бар.

Қашу бағытын ұстанушылар мінез-құлық ауытқулары мен шешім қабылдаудағы проблемаларды жиі көрсетті, олар жалпы қанағаттану деңгейінің төмендеуімен байланысты болды, дегенмен қашу бағыты төрт психологиялық қанағаттану шкаласы бойынша ұпайларды айтарлықтай болжамаған. Сонымен қатар, жеке тұлғаның өсуі мен дербестігі—психологиялық қанағаттанудың екі қыры—сәйкестілік түрлеріне сәйкес келетін ерекше қасиеттерге ие. Тұлғаның даму шкаласының көрсеткіштері сәйкестіктің үш түрінің әрқайсысы бойынша айтарлықтай болжалды.

Ақпараттық бағдар бойынша жоғары және нормативті және қашу бағдары бойынша төмен балл жинағандар тұлғалық даму шкаласы бойынша жоғары балдарға ие болады. Алдыңғы зерттеулер қашу бағдары мен психологиялық қанағат кері байланысатынын көрсетті.

Шокри мен оның әріптестерінің зерттеуіндегі корреляциялық матрица психологиялық қанағаттану шаралары мен ақпараттың сәйкестік стилі арасындағы берік және қолайлы байланысты анықтады. Психологиялық қанағаттану рейтингтері мен нормативті сәйкестік стилі де оң және айтарлықтай корреляцияланғаны көрсетілді (теріс және шамалы корреляцияланған байланысты анықтаған автономия шкаласын қоспағанда). Автономия, қоршаған ортаны бақылау, тұлғалық даму және психологиялық қанағаттанудың өмірлік мақсаттарының таразылары қашу стилімен теріс және маңызды қарым-қатынасты көрсетті, ал адамдармен оң қарым-қатынас және өзін-өзі қабылдау көрсеткіштері теріс, бірақ елеусіз қарым-қатынасты көрсетті.

Біздің қорытындыларымызға сәйкес, әрбір сәйкестік стилінің регрессиялық талдауда бірегей коэффициенті болды, бұл олардың барлығының бірдей әсер ету дәрежесіне ие емес екенін және әрбір сәйкестік стилі психологиялық қанағаттануды болжауға әртүрлі үлес қосатынын көрсетеді.

Сәйкестендірудің басқа стильдерімен салыстырғанда, сәйкестендірудің нормативтік стилі анықтаудың ең үлкен коэффициентіне ие, бұл оны психологиялық бақытты едәуір болжауға мүмкіндік береді.

Бұл зерттеудің нәтижелері Шокридің зерттеуінің нәтижелерімен сәйкес келеді. Психологиялық қанағаттану мен сәйкестілік стильдері айтарлықтай өзара байланысты болғанымен, әрбір сәйкестілік стилінің болжамды күші бір-бірінен ерекшеленеді және олардың ешқайсысы психологиялық қанағаттанумен үйлеспейді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Эриксон Э. *Идентичность: юность и кризис* / Пер. с англ. М., 1996
2. Аргайл, М. *Психология счастья [Текст]* / М. Аргайл/ Под ред. М.В. Кларина; Пер. с англ. - М.: Прогресс, 2007. -403с.
3. Бонивелл, И. *Ключи к благополучию: Что может позитивная психология [Текст]* / Пер. с англ. М. Бабичевой.-М.: Время, 2009. - 192 с.
4. Селигман, М. *В поисках счастья. Как получать удовольствие от жизни каждый день* / М. Селигман / Изд-во «Манн, Иванов и Фербер», 2010.-320 с.
5. Селигман, М. *Новая позитивная психология: Научный взгляд на счастье и смысл жизни* / М. Селигман / перев. с англ. — М.: Издательство «София», 2006. — 368 с.
6. Бочарова, Е.Е. *Психология субъективного благополучия молодежи [Текст]* / Е.Е. Бочарова - Саратов: Изд-во СГУ, 2012. - 200 с.
7. Виссинг М., Ван Иден К. *Психологиялық қанағат: фортигендік концептуализация және эмпирикалық нақтылау. Оңтүстік Африка Психологиялық қоғамының 3-ші жыл сайынғы конгресінде ұсынылған баяндама. Дурбан, Оңтүстік Африка, 1997 ж.*
8. Рифф К., Сингер Б. *Адам денсаулығының жағымды қырлары. Психологиялық анықтама* №19, бб. 1-28
9. Берзонски М., Салливан С. *Социально-когнитивные аспекты стиля идентичности: потребность в познании, эмпирической открытости и самоанализ. Журнал исследования подростков №7, с. 140-155*

10. Шокри О. Индивидуальная разница в стилях идентичности и психологическое благополучие: роль приверженности. *Новые проблемы в когнитивных науках*, 2-ое издание, с. 33-46

11. Шмутте П., Рифф К. Личность и психологическое благополучие: пересмотр методов и смысла. *Журнал социальной психологии и личности* №73, с.549-559.

References

1. Erikson E. *Identichnost: yunost i krizis* / Per. s angl. M., 1996

2. Argajl, M. *Psihologiya schastya* [Tekst] / M. Argajl/ Pod red. M.V. Klarina; Per. s angl. - M.: Progress, 2007. -403s.

3. Bonivell, I. *Klyuchi k blagopoluchiyu: Chto mozhet pozitivnaya psihologiya* [Tekst] / Per. s angl. M. Babichevoj.-M.: Vremya, 2009. - 192 s.

4. Seligman, M. *V poiskah schastya. Kak poluchat udovolstvie ot zhizni kazhdyj den* / M. Seligman / Izd-vo «Mann, Ivanov i Ferber», 2010.-320 s.

5. Seligman, M. *Novaya pozitivnaya psihologiya: Nauchnyj vzglyad na schaste i smysl zhizni* / M.Seligman / perev. s angl. — M.: Izdatelstvo «Sofiya», 2006. — 368 s.

6. Bocharova, E.E. *Psihologiya subektivnogo blagopoluchiya molodezhi* [Tekst] / E.E. Bocharova - Saratov: Izd-vo SGU, 2012. - 200 s.

7. Vissing M., Van Iden K. *Psihologiyalyq qanazat: fortigendik konceptualizaciya zhane empirikalыq naqtylau. Oqtystik Afrika Psihologiyalyq qozamynы 3-shi zhyl sajynzy kongresinde ыsynylan bayandama. Durban, Oqtystik Afrika, 1997 zh.*

8. Riff K., Singer B. *Adam densaulыzynы zhaqymdy qyrlary. Psihologiyalyq anyqtama №19, bb. 1-28*

9. Berzonski M., Sallivan S. *Socialno-kognitivnye aspekty stilya identichnosti: potrebnost v poznanii, empiricheskoy otkrytosti i samoanaliz. Zhurnal issledovaniya podroستkov №7, s. 140-155*

10. Shokri O. *Individualnaya raznica v stilyah identichnosti i psihologicheskoe blagopoluchie: rol priverzhennosti. Novye problemy v kognitivnyh naukah, 2-oe izdanie, s. 33-46*

11. Shmutte P., Riff K. *Lichnost i psihologicheskoe blagopoluchie: peresmotr metodov i smysla. Zhurnal socialnoj psihologii i lichnosti №73, s.549-559.*